

telas in extremitate arborum involvendo struit et ibi ova plurima reponit, et ex ovīs illis parvae erucæ in principio veris proveniunt quæ in Augusto tecta subintrant et a parietibus in rimis pendentes, duram circa se pellem contrahunt, pelle pilosa quam prius habuerunt exuta et vivunt vita quasi dormientis et sopiti animalis: et ex illa quasi ovali natura aliam formam volatilis accipiunt, et tunc in autumno volando coeunt diutissime sibi invicem adhaerendo: et femina quidem bifurcata vulva in se recipit caudam maris, et tunc tot ova femina concipit, ac si tota convertatur in ova et ideo iuxta ova mortua quasi pellis vacua invenitur. Ova autem facit arboribus adhaerens et plantis quoque illarum foliis pascitur primo: postea autem quando volat, longa promuscida quam quandoque incurvat quandoque extendit, flores sugit.

18. | Engulas vermīs est ex re nomen habens quia totum caput et gulam sanguini quod semper sugit, immergit et tantum trahit quod crepat; et adhaeret labiis luporum et canum et vocatur a quibusdam pediculus silvæ, vulgariter autem theca vocatur. ||

16 19. | Formica || vermīs est parvus valde qui hoc habet proprium quod in maiori ætate crescit et virtute. Est autem providus sibi escas quidem non faciens ut apis, sed congregans et condens; grana sicca colligit et condit et si maiora sunt quam vires subpetunt, scindit. Vias ordinate observat ne exeuntes intrantes impediunt obviando. Grana etiam humida siccant ne putrescant. Pronosticantur auras quia ante tempus tempestatis ad casas se congregant. Mortuas dicuntur ferre ad sepulturam. Sulfur et origanum agreste ita abhominantur quod si hæc duo pulverizata super domos earum spargantur, casas dimittunt. || Morsu suo venenosum humorem spargunt qui pustulas excitat. In senectute etiam quaedam volare incipiunt. Formica etiam sugit fructus et animalium corpora quæ invenit et exinde capit nutrimentum. Generando primo ova facit quæ in vermes albos paniculis involutos erumpunt, et ex hiis in superficie ad solem expositis formicæ nascuntur. 30 Hyme quiescit cibo quem sibi æstate providit sustentata.

20. | Formicaleon dicitur leo formicarum qui alio nomine murmycaleon vocatur. Hoc autem animal non est primo formica ut quidam dicunt. || Expertus enim sum multotiens et ostendi sociis hoc animal engulas fere habere figuram et absconditur in sabulo semispe- 35 ram in sabulo fodiens cuius polus est os formicaleonis: et dum formicæ causa lucri transeunt, ipsas capit et devorat et hoc sæpius aspeximus. | In hyme etiam dicitur cibos formicarum diripere eo quod in æstate

• 13 Thom. (13 Plin. 11, 116 sine nomine) [Vinc. 20, 130]. *Izodes ricinus* L. 17 Thom. (20 Jacob. 1113, 14 24 Arist. Ziv 8 p. 534 b 22 31 cf. Atb. VIII 131 eqs.) [Vinc. 20, 131-134]. 32 Thom. (32 Adelin. II 2 = Isid. XII 3, 10) [Vinc. 20, 135]. *Myrmecoleon* spc.

35 engulasý C engulasy B engulasi P.

nichil congregat sibi. || Filomenæ etiam avidissime legunt formicæ et ova earum et ex illis convalescunt infirmæ.

21. | Si credendum est hiis quæ in epistola Alexandri de mirabilibus Indiae scribuntur tunc in India sunt formicæ magnæ sicut canes vel vulpes quatuor crura habentes et ungues aduncos, et custodiunt montes aureos et homines accedentes discernunt: || sed hoc non satis est probatum per experimentum.

22. | *Limax vermīs* est tardus qui testudo vocatur, a limo in quo generatur et nutritur sic vocatus, hyme latet, vere prodit, quatuor 10 habens cornua, duo brevía et duo longá quæ extendit quando procedit, contrahit quando recolligitur in seipsum. Humor eius qui loco sanguinis est, efficaciter impedit ortum capillorum. ||

23. | *Locusta* dicitur quasi longa hasta, non quasi loco stans ut quidam dicunt: et est vermīs gregatim egrediens et transiens de 15 terra in terram ad pabulum, ita etiam ad exterâs ad modum nubis vento immissa venit regiones. Ovat autem autumno quæ verno tempore faciunt brucum omnia devorantem: caput habet habens figuram capitis equi, || et ante os duo additamenta dura quæ simul vicem labiorum suplent et dentium. Dura est ante et mollior post succinetorium, habens | quasi cornua filaria pro cauda: longa retro habet crura ad saltum et quatuor alia in uno latere, et quatuor alia in uno latere, et quatuor in alio ad gradiendum: alas quatuor habet mobiles ad volatum membranales: | intestinum unum sorde plenum || qui est 25 sucus herbarum: | et tot aliquando simul gradiuntur quod omnes terræ fructus destruunt: et ideo pro lege habetur in multis terris certis temporibus exire in agrum et locustas extirpare. Mane frigore ¶ noctis stupefactæ resident immobiles. Orto autem sole alis laxatis omnes egrediuntur per turmas sine rege et sine lege civilitatem tirannicam custodiens: una enim aliam dicitur aliquando devorare.

30 | Hunc vermem dicunt Parthos accipere in cibum, || et forte non huius generis locusta.

24. | *Lanificus vermīs* est || qui et *bombex* dicitur | qui sericum 18 cum facit. Hic erucæ habet generationem. Nam primo vermīs est et foliis mori cibatus sericum facit bonum. || Cibum autem accipiens de foliis lactucæ non adeo bonum facit sericum. | Hic vermīs albus est et magnus, multis sicut eruca pedibus distensus: || in collo habet duo cornua mollia alba | et circa se facit sericum croceum vel album:

3 Thom. (3 Epist. Alex. Solin. 30, 23 Plin. 11, 111) [Vinc. 20, 135].

8 Thom. (8 Erperim. = Isid. XII 5, 7) [Vinc. 20, 138]. *Helix pomatia* L.?

13 Thom. (13 Isid. XII 8, 9 14 ut dicit Gregorius 16 Plin. 11, 101-107 et Adelin. IV 4) [Vinc. 20, 139-143]. *Pachytillus* spc.

32 Thom. [Vinc. 20, 138]. *Bombyx mori* L. cf. Nr. 7.

partibus m. 3.

4 in Indie

26 nocte C.